



**Cursus theologici iuxta scholasticam huius temporis
Societatis Jesu methodum tomus ...**

Amico, Francesco

Duaci, 1640

X. An cum infallibili scientia futurorum stet creati arbitrij libertas?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82000](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82000)

tis; tamen habet illam dependenter ab obiecto existente; quia suppletur à Deo cum ea dependentia, quam talis species haberet ab obiecto, si ab illo esset producenda, ut in secundo tomo de Angelis dicturi sumus.

SECTIO X.

An cum infallibili scientia futurorum stet creati arbitrij libertas.

147. **R**atio dubitandi est; quia quod est à Deo præscitum, non potest non fore, cum scientia Dei sit infallibilis, & frustrari non possit: sed quod non potest non fore, necessarium erit: igitur si Deus ab æterno præscit omnes nostras operationes, illæ necessarium erunt; alioqui si aliter, quam præuisæ sunt, euenire possent, Dei scientia falli posset. Confirmatur. Quia in nostra potestate non est efficere, ut Deus aliter sciat, quam scit, quia cum scientia Dei sit æterna, omnem præuenit arbitrij libertatem, & ea posita, non est in nostra libertate illam mutare. Ergo præscientia futurorum destruit arbitrij libertatem. Hoc argumentum, mirum, quantum Scholasticorum ingenia torqueat; ad quod soluendum varieg excogitatae sunt rationes, quas legite apud recentiores.

148. Cæterum Catholica Sententia est, futurorum præscientiam nullo pacto arbitrij libertatem lædere. Quæ veritas definita est in concilio Constantiensi contra Wicleffum sess. 8. ubi inter 45. ipsius errores, dñat hunc, qui est ordine vigesimus septimus nempe, *omnia de necessitate absoluta euenire*. Hanc autem sic probo; ea tantum necessitas tollit libertatem, quæ per modum causæ determinantis ad vnum antecedit effectum futurum, non autem quæ per modum signi infallibilis subsequitur effectum ipsum futurum: scientia futurorum in Deo non antecedit per modum causæ determinantis voluntatem creatam ad vnum, sed tantum per modum signi infallibilis subsequitur effectus ipsos futuros: ergo scientia futurorum in Deo non lædit arbitrij libertatem. Maior est Anselmi lib. de concordia præscientiæ & prædestinationis, & probatur. Ea tantum necessitas tollit libertatem, quæ tollit indifferentiam causæ ad vtrumlibet, in qua libertas formaliter consistit: atqui ea tantum necessitas tollit indifferentiam ad vtrumlibet; quæ per modum causæ antecedentis determinat voluntatem ad vnum, non autem quæ per modum signi infallibilis subsequitur liberam determinationem causæ. Minor hæc patet: quia necessitas, quæ tantum consequitur per modum signi infallibilis, supponit rem esse virtute suarum causarum, nihil influens in illam: est enim signum, teste Boëtio lib. 5. de consolatione. prola 4. quod non efficit, quod signat, sed tantum quid sit, ostendit. Minor primi Syllogismi probatur. Nam scientia Dei, quæ certo nouit futura, nō

est causa, sed pura intuitio futurorum: ergo non antecedit libertatem per modum causæ determinantis ad vnum. Consequentia patet. Antecedens probo. Quia scientia Dei prius ratione, quam representet rem futuram, supponit illam futuram ex vi suarum causarum: in quo sensu dicere solent Patres, non ideo res sunt futuræ, quia Deus nouit illas; sed contrà, ideo Deus nouit illas, quia erant futuræ.

149. Confirmatur. Ita se habet cognitio Dei respectu futuri consensus liberi mei, sicut visio mea respectu sessionis Pauli: sed visio mea respectu sessionis præsentis Pauli nō lædit libertatem Pauli: ergo nec cognitio Dei liberi consensus futuri mei lædit libertatem meam. Quod autem cognitio Dei præcedat eternitate consensum meum, non imponit mihi maiorem necessitatem, quam imposeret, si illum tantum videret in tempore: atqui si illum videret tantum in tempore, nullam mihi inferret necessitatem; igitur nec modò mihi aliquam infert; esto illum ab æterno præuiderit. Minor cum consequentia elucet. Maiorem probo. Idem, si illum in tempore tantum videret, necessitatem mihi non imposeret; quia nihil in illum influeret; atqui etiam si cognitio diuina sit ab æterno, nihil influit in consensum meum præsentem, quæ ab æterno præuiderit. Maior patet, nam ea tantum ratione posset mihi necessitatem imponere, si in consensum meum antecederet influeret per modum causæ determinantis ad vnum. Minorem ostendo. Quia etsi cognitio diuina sit æterna, non est tamen causa, sed tantum signum consensus futuri; quia prius ratione quam illum ab æterno præuiderit, supponebat illum futurum in se. Pro cuius explanatione,

150. Duplex notitia in Deo consideranda est circa futura libera, altera visionis, quæ consequitur effectum ipsum futurum, supponendo prius illum futurum in se, quam illum representet: Altera approbationis, & causa effectus futuri. De priore notitia nulla est difficultas; quia sicut illa supponit effectum prius futurum in se virtute causæ proximæ; ita nullam infert vim causæ proximæ: de posteriore tantum potest esse difficultas, quia, cum sit causa consensus futuri, si per eam Deus cognosceret nostrum consensum futurum, vim aliquam inferret libertati. Sed neque ex tali notitia sequitur villa vis, aut lesio nostræ libertatis. Ratio, quia hæc eadem notitia approbationis, quæ Deus cognoscit nostrum consensum futurum, & quæ est causa ipsius, ut absolute futuri, supponit aliam notitiam priorem, quæ Deus nouit eundem liberum consensum sub cōditione futurum, dependenter à libera voluntate ipsius creaturæ, quæ notitia non differt à conditionata, nisi per decretum absolutum, quod superaddit de præbendo eo concursu ad consensum futurum creaturæ, quo per eandem notitiam præuiderit voluntatem creatam liberè se sub conditione determinaturam ad consensum.

Vnde

Concilium
Constant.
v. Wicleffus.

Anselm.

Boetius.

Vnde prima radix cognoscendi liberum consensum futurum, est ipsemet consensus sub conditione futurus virtute causę proximę, liberę se ad illum determinantis, suppositis omnibus ad agendum sub conditione pręrequisitis.

Anselm.

151. Ad rationem dubitandi, distinguo maiorem: quod est pręscitum à Deo, non potest non fore, potestate consequente, concedo; potestate antecedente, nego. Explicoscificut duplex est necessitas ex Anselmo pręcitato, Antecedens, quę per modum causę determinat ad vnum; & consequens, quę supponit rem esse: ita duplex est potestas, altera Antecedens, quę simpliciter possumus producere, vel non producere effectum, quousque illum actu non produxerimus: altera consequens, quę nulla facta suppositione liberę determinationis nostrę voluntatis, non solum antecedenter, sed etiam consequenter sumus indifferentes ad vtrumlibet faciendū. Quę suppositio duplex est, altera de pręterito, ex suppositione quod actu iam nos determinauerimus ad vnum; altera de futuro, ex suppositione, quod liberę nos simus determinaturi ad vnum. Prior suppositio non solum tollit potestatem consequentem, sed etiam antecedentem: nam posito quod actum produximus, non est amplius in nostra potestate, illum non producere, quia actus tamdiu manet in nostra potestate, quamdiu manet in nostra libera virtute productiua. Posterior verò, sicut non tollit liberam virtutem productiuam causę, ita nec antecedentem potestatem, quę in tali virtute fundatur: tollit tamen potestatem consequentem, quia supposito, quod futurus est actus ex libera determinatione nostrę voluntatis, implicat, illum non fore. Vnde licet in nobis maneat potestas antecedens ad producendum, vel nō producendum, quia hęc ex tali suppositione non mutatur intrinsecē, & antecedenter, nō tamen manet potestas consequens ad non ponendum actu, quod semel ex suppositione ponitur futurum, alioqui maneret in nobis potestas ad contradictoria actu simul ponenda: hęc tamen necessitas, quia est ex suppositione libera nostrę determinationis futurę, non magis officit libertati, quàm suppositio de pręterito: etenim ea tantū suppositio officit libertati, quę est independens à nostra voluntate, & causa actus.

152. Igitur ad argumentum in forma, nego Maiorem de potestate antecedente; cōcedo de potestate consequente, quę fundatur in suppositione liberę nostrę determinationis. Ad probationem concedo, Dei scientiam frustrari non posse, non ex aliqua necessitate antecedente, quę sola tollit libertatem; sed ex necessitate consequente, quę non lædit libertatem, sed supponit. Vnde scientia Dei de futuris contingentibus dici consuevit necessaria necessitate consequentię; quia ex ea necessariò infertur futuritio effectus, tanquam à posteriori, & signo infallibili; non autem necessaria necessitate conse-

quentis; quia non est antecedens & causa consensus futuri.

153. Ad confirmationem, distinguo Antecedens: non est in nostra potestate, vt quod Deus scit in sensu composito, non sciat, concedo Antecedens, sic enim inuoluit suppositionem futuram nostrę voluntatis, quę posita non minùs non est in nostra potestate consequente, eam tollere, quàm in nostra potestate sit, tollere scientiam, quàm Deus habet de illa, quia hęc necessariò consequitur ad illam. Est autem in nostra potestate, vt quod Deus scit, potuerit in sensu diuiso non scire. Etenim non minùs in nostra potestate est, vt quod Deus ab eterno sciuit, aliter ex eadem æternitate sciuerit, quàm in nostra potestate sit, vt quod ponitur ex suppositione futurum, aliud poni potuerit ex suppositione futurum. Iam quod hoc potius ponatur, quàm aliud ex suppositione futurum, pēdet ex libera nostra voluntate, quę ad hoc potius, quàm ad aliud liberę se sit applicatura. Vnde absolutē dici non potest, in nobis esse potestatem frustrandi scientiam Dei, quia potestas frustrandi scientiam Dei, est posse facere, vt quod Deus de facto sciuit, aliter eueniat, quàm ab eterno sciuit, quod contradictionem inuoluit. Nam quamuis in nobis sit potestas, vt quod de facto Deus sciuit, potuerit non scire; non est tamen potestas, vt ex suppositione quod sciuit, possit aliter scire.

154. *Obijciēs 1.* Posita necessitate consequente ex suppositione effectus futuri, adhuc in nostra voluntate manet potestas antecedens non ponendi effectum: igitur in voluntate nostra est potestas frustrandi scientiam Dei. Respondeo nego consequentiam: etenim potestas frustrandi scientiam Dei, non est potestas antecedens, sed consequens, quę, facta suppositione futuritionis, non manet in nostra voluntate. Maior probatur, nam potestas frustrandi scientiam Dei, est potestas actu tollendi eius obiectum: hęc autem non est potestas antecedens, quę solum potest, non autem actu est sublatura effectum ipsum futurum. Maior constat, quia scientia Dei non fundatur in effectū, prout est in causa, sed prout est in se ipso extra causam.

155. *Obijciēs 2.* Si in nobis esset potestas antecedens faciendi, vt quod Deus ab eterno sciuit, aliter sciuerit, esset potentia ad pręteritum, quod implicat. Respondeo concedendo esse potentiam ad pręteritum, quando pręteritum pendet ex futuro; secus quando pręteritum à futuro non pēdet: quia verò scientia æterna Dei, quoad extrinsecam terminationem pēdet à libera futuritione effectus, potest ad illam esse potentia, non quidem in sensu composito, sed in sensu diuiso, modo prędeclarato.